

Asia: VN/33945/2023

Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle lukiolain ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

1. Yleisiä huomioita esitysluonnoksesta

Lausunnolla oleva luonnokseen esitykseksi eduskunnalle lukiolain ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta ehdotetaan jatkovalmistelua ainakin seuraavilta osin:

- oppimisen tukea koskeva osuus, jotta vastaisi lukiokoulutuksen tarpeita ja linkittyisi kiinteämmin perusopetuslain uudistukseen,
- taito- ja taideaineiden koe ylioppilastutkinnon osana ja sen vaikutukset lukiokoulutukseen sekä
- lukiokoulutuksen rahoitusjärjestelmä.

2. Oppimisen tukea ja erityisopetusta koskevat säädösehdotukset

On perusteltua, että opiskelijan oikeus erityisopetukseen on sidottu lukion oppimäärän suorittamiseen.

Opiskelijan erityisopetukseen oikeuttavia perusteita sekä erityisopetuksen tarpeen arviointia on esityksen jatkovalmistelussa välttämätöntä täsmentää.

Lukiolain muutokset koskien oppimisen tukea, erityisopetuksen tarpeen arviointia ja päätöstä erityisopetuksessa lisäävät koulutuksen järjestäjän tehtäviä. Tehtävät tulee korvata koulutuksen järjestäjälle täysimääräisesti.

3. Lukiokoulutuksen rahoitusperusteita koskevat säädösehdotukset

Lopen kunnassa lukio on ainoa toisen asteen oppilaitos paikkakunnalla. Kunta on lukiokoulutuksen järjestäjänä saanut pienen lukiokoulutuksen järjestäjän yksikköhinnan korotusta. Mikäli luonnoksessa ehdotettu lukiokoulutuksen rahoitusperusteiden muutos hyväksytään esitettyssä

muodossa, pienenee Lopen kunnan yksikköhinta merkittävästi. Tämä heikentää kunnan edellytyksiä lukiokoulutuksen järjestämiseen ja voi heikentää toisen asteen koulutuksen saavutettavuutta kuntalaisille.

Vaikka Lopen kunta ei ole väestötiheydeltään syrjäinen, vesistöjen takia todellinen matka kuntakeskukseen on pidempi kuin linnuntietä mitattuna. Syrjäisyysluvun määräytymisen perusteiden tulisi huomioida tosiasialliset etäisyydet.

Lukiokoulutuksen rahoitusperusteiden jatkotarkastelussa tulisi huomioida, että pienemmissä kunnissa ja taajama-alueiden ulkopuolella asuvilla nuorilla olisi realistinen mahdollisuus osallistua lukiokoulutukseen omasta kodistaan. Lopen lukion osalta tämä on mahdollistunut osittain perusopetuksen koulukuljetuksia hyödyntämällä. Mikäli nuorten tulisi hankkia lukiokoulutus kokonaisuudessaan naapurikunnista, ei koko ajan heikkenevä julkinen liikenne tosiasiallisesti mahdollista lukiokoulutuksen saavutettavuutta loppilaisille kotoa käsin.

Valmistelussa oleva kuntien rahoituksen ja valtionosuusjärjestelmän uudistus tulisi synkronoida lukiolain ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamiseen. Lukiokoulutuksen rahoitusperusteita koskevien säädosmuutosten valmistelu-aikaa kannattaisi jatkaa hallitusohjelman mukaisesti vähintään vuodelle 2025.

4. Englanninkielistä lukiokoulutusta, opiskelijavalintaa ja ylioppilastutkintoa koskevat säädösehdotukset

Mahdollisuus järjestää englanninkielistä lukiokoulutusta luvanvaraisesti on perusteltu.

5. Taito- ja taideaineiden ylioppilaskoetta koskevat säädösehdotukset

Taito- ja taideaineiden ylioppilaskoe tulisi arvioida kokonaisuutena suhteessa lukio-opintoihin ja koko ylioppilastutkintoon. Taito- ja taideaineiden koe tulee lisäämään kunkin tutkintokerran koepäivien määrää ja lisäämään ylioppilaskokeiden kustannuksia, jotka tulisi korvata täysimääräisesti koulutuksen järjestäjille.

6. Tilauskoulutusta koskevat säädösehdotukset

-

7. Muut kommentit

-

Haakana Anne
Lopen kunta - Sivistystoimiala